

Vård- och omsorgsnämnden

Riktlinjer för färdtjänst

Antagen av Vård & Omsorgsnämnden den: 2020-11-18

Dessa riktlinjer ska ses som ett komplement till lag om färdtjänst (1997:736) som stöd i bedömning och beslut om tillstånd för kommunal färdtjänst i Köpings kommun. Dessa föreskrifter och riktlinjer bör omprövas i början av varje mandatperiod eller vid behov.

Vård- och omsorgsnämnden i Köpings kommun beslutar om färdtjänst enligt lag (1997:736) om färdtjänst.

Vad är kommunal färdtjänst

Färdtjänst är en särskild form av kollektivtrafik.

Färdtjänst får, efter behovsprövning, användas av personer som till följd av funktionshinder, som inte endast är tillfälliga, har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.

För barn och ungdomar görs samma bedömning som för vuxna personer. Färdtjänstens syfte är persontransporter, inte hjälpmedel.

Med definitionen ”väsentliga svårigheter” menas inte att;

- det är långt avstånd till kollektivtrafik
- kollektivtrafik saknas på orten
- kollektivtrafiken är otillräcklig (exempelvis utbyggnad eller turtäthet)

Färdtjänst kan endast beviljas av den kommun där man är folkbokförd.

Att utreda och besluta om individuellt tillstånd till färdtjänst innebär myndighetsutövning vilket är delegerat från nämnd till färdtjänsthandläggare. Dokumentationsplikt föreligger enligt förvaltningslagen. Handläggning är sekretesskyddad och hanteras i överensstämmelse med offentlighets- och sekretesslagen samt GDPR.

Allmänna förutsättningar

Färdtjänsten erbjuder enbart resa från start- till målpunkt. Uppehåll för ärenden under resans gång medges inte utan räknas som ny resa. Antalet resor är inte begränsade generellt.

Vem får resa med färdtjänst?

Tillstånd att åka färdtjänst ges under förutsättning att:

- den som till följd av funktionshinder har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller åka med allmänna kommunikationer
- personen är folkbokförd i kommunen
- funktionshindret bedöms bestå i minst tre månader och bekräftas via utredning eller sakkunnigutlåtande
- ändamålet med resan är rekreation, fritidsverksamhet eller någon annan enskild angelägenhet
- ändamålet med resan är arbetsresor till och från daglig verksamhet (LSS).

Resor med annan betalare

Tillståndet omfattar inte transporter som bekostas av det allmänna eller resor där organisation, företag eller annan betalningsansvarig finns.

- Sjukresor (enligt regelverk för sjukresor i Västmanlands län):
 - Läkarbesök, sjukvårdande behandling, röntgenundersökning och provtagning i samband med sjukdom som ombesörjs av Region Västmanland, privat vård enligt lagen om läkarvårdsersättning och ersättning för sjukgymnastik samt behandling som sker enligt vårdavtal med Region Västmanland (gäller även vårdgivare utanför länet)
 - Utprovning, anpassning och hämtning av handikapphjälpmedel som Region Västmanland tillhandahåller
 - Sjukhusvård vid förlossning
 - Preventivmedelsrådgivning
 - Tandvård
 - Personer med färdtjänstbevis har rätt till sjukresa med upphandlat fordon vid mammografihälsokontroll samt aortascreening
- Resor till och från grundskola och särskola
- Resor för personer i arbetslivsinriktad rehabilitering
- Resor för personer folkbokförda i annan kommun
- Resor för asylsökande flyktingar
- Resor i samband med vistelse i kriminalvårdsanstalt
- Gruppresor/utflykter som arrangeras inom LSS-verksamhet; gruppboende, daglig verksamhet, annan verksamhet inom ramen för LSS. (Avser inte enskild/personlig färdtjänstresa till och från sådan verksamhet).
- Gruppresor/utflykter som arrangeras inom SoL-verksamhet; äldreboende, dagverksamhet, annan verksamhet inom SoL. (Avser inte enskild/personlig färdtjänstresa till och från sådan verksamhet).
- Tjänsteresor

Resor med färdtjänst till vårdinrättning

- Förebyggande vaccinering (t.ex. influensavaccinering)
- Förebyggande cellprovtagning
- Reparation/justering av redan utprovat och hämtat handikapphjälpmedel

Ansökan

Ansökan om färdtjänst ska ske skriftligen på särskilt avsedd blankett. Blankett för ansökan finns att tillgå genom kontakt med färdtjänsthandläggare eller på webben, på Köpings kommuns hemsida.

[Ansökningsblankett](#)

Behovsbedömning

Behovet av färdtjänst utreds och bedöms individuellt utifrån varje persons funktionshinder, i relation till tillgängligheten till allmänna kommunikationsmedel.

Ett läkarutlåtande kan krävas som en del i beslutsunderlaget men berättigar i sig inte till färdtjänst. I ansökan kan samtycke ges till att färdtjänsthandläggaren kan ta del av uppgifter hos andra, såsom läkare, hälso- och sjukvårdspersonal, bistånds-handläggare eller från annan myndighet.

Enligt lagens förarbeten är hög ålder i sig, avsaknad av allmänna kommunikationer, bristande förmåga att framföra eget fordon, inte tillräckliga skäl för att beviljas färdtjänst. Det är funktionshindret som är det avgörande.

Om en sökande behöver auktoriserad tolk i samband med utredning så ordnar och står färdtjänsten alltid för detta. Tolk anordnas via en tolkförmedling.

Barn och unga

Prövning av barn och unga under 18 år skall göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionshinder. Barnet ska ha väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.

- Om barnets svårigheter i huvudsak beror på den för åldern typiska utvecklingsnivån och mognaden, faller barnets möjligheter att förflytta sig under föräldransvaret. Barnet är i detta fall således inte berättigad till färdtjänst.
- Om barnets svårigheter i huvudsak beror på funktionshinder, föreligger inte något föräldransvar beträffande barnets möjligheter att förflytta sig. Barnet är i detta fall berättigat till färdtjänst.

Ledsagare

För resenär som på grund av funktionshinder har behov av hjälp med att genomföra färdtjänstresa, beviljas ledsagare.

Behov av ledsagare ska vara knutet till själva resan/transporten. Enbart behov av hjälp på resmålet berättigar inte till ledsagare. Ledsagare ska kunna ge den hjälp och service som resenären har behov av för att genomföra resan/transporten.

Ledsagare:

- ska kunna tillgodose tillståndsinnehavarens hjälpbehov.
- ska stiga på och av på samma adress som resenär
- åker med avgiftsfritt

Resenär ansvarar själv att ordna ledsagare inför resa, plats för ledsagare måste uppges vid resebeställning.

Behov av hjälp före eller efter resan berättigar inte till ledsagare i färdtjänsten. Om resenären har ledsagare beviljad genom annan lagstiftning, i huvudsak lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), och socialtjänstlagen (2001:453), berättigar detta inte per automatik till ledsagare i färdtjänst.

Medresenär

Den färdtjänstberättigade får ta med sig en medresenär på resan utan särskild prövning. Medresenären avlägger samma avgift som färdtjänstresenären och får inte själv ha

färdtjänstillstånd. Medresenären ska vara med från resans start till dess mål. Barn till och med 10 åker med som medresenär utan kostnad.

Färdsätt

Färdsätt bedöms och beslutas med billigaste färdmedel med hänsyn tagen till resenärens funktionsnedsättning. Tillstånd till dyrare färdsätt, fordon med rullstolsplats alternativt liggande transport, beviljas när resenären behöver annat färdsätt än ordinarie färdtjänstfordon (personbil) för resans genomförande. Om resenären kan flytta över till säte i personbil beviljas inte dyrare färdsätt. Behov att ta med hjälpmedel som ska användas på resmålet berättigar inte till tillstånd för dyrare färdsätt.

Följande färdsätt kan beviljas;

- Färdtjänstfordon (personbil)
- Fordon med rullstolsplats (specialfordon)

Endast ett fordon får bokas/användas per resa.

Om det finns särskilda skäl får tillståndet även i övrigt förenas med villkor.

Liggande transport;

- Tillstånd till liggande transport kan, efter särskild prövning och då under ytterst särskilda omständigheter, beviljas.

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar om tillstånd, färdmedel och ledsagare. Tillstånd kan inte beviljas för resor som redan genomförts.

Ansökan kan avslås om resenären vid tidigare tillfällen missbrukat tillståndet.

Överklagande av beslut

Ett beslut om färdtjänst kan överklagas till Förvaltningsrätten. Överklagandet ska ske skriftligen och inkomma till kommunen inom tre veckor efter det att sökande har fått beslutet.

Avstånd

Kommunal färdtjänst avser resor inom Köpings kommun samt resor ej längre än 30 km utanför kommungränsen.

Fullservice

Förare hjälper vid behov till med:

- ledsagning till- och från lägenhetsdörr.
- i- och urstigning vid fordon,
- att bära högst två kollin (t.ex. matkassar). Högst två kollin får tas med vid färdtjänstresa, förutom gång-/förflyttningshjälpmedel.
- Scooter får ej medföras vid färdtjänstresa.

Ledsagare/medresenär ansvarar för och hanterar själv sitt bagage.

Beställning av resa

Resenären beställer resan hos det taxiföretag som har avtal om färdtjänsttransporter i kommunen.

Egenavgift

Tillståndsinnehavaren ska betala egenavgift direkt till chaufför i samband med resa. Egenavgiften beslutas av kommunfullmäktige. För närvarande utgör egenavgiften 30% av taxameterbeloppet för resa med vanlig taxi och 20% för resa med specialfordon. Kilometerkostnaden för specialfordon är högre än för vanlig taxi.

Utökat färdtjänstområde

Efter särskild prövning kan färdtjänstresor tillåtas utanför gräns för färdtjänst, så kallad serviceresor, om det finns särskilda skäl. Serviceresor är tillfällig och gäller endast inom Västmanlands län. Serviceresor avser resor till speciella inrättningar som inte finns i Köpings kommun samt resor till arbete.

Ledarhund, servicehund

Vid färdtjänstresa får ledar-/servicehund medfölja utan kostnad. Hundar inklusive ledar- och servicehundar ska transporteras i transportbur eller fastspända med hundsäkerhetsbälte.

Mindre sällskapsdjur som kan bäras, ska alltid transporteras i väska eller bur. Resenären ansvarar själv för all hantering av sällskapsdjuret samt ser till att djuret inte förorsakar skada eller obehag under resan. Det ska framgå i ansökan att sällskapsdjur, ledare- och servicehund ska medfölja på resan.

Medföljande djur uppges vid resebeställning.

Resenär kan kontakta beställningscentral angående gällande trafiksäkerhetsregelverk.

Bärhjälp Plustjänst.

Bärhjälp i form av trappklättrare kan beviljas efter särskild prövning och gäller endast vid hemadressen. Det beviljas inte som en permanent lösning, utan endast under en övergångsperiod, upp till sex månader, för att ges möjlighet till byte av bostad, bostadsanpassning eller annat liknande ordnas. Bärhjälp i form av trappklättrare kan nekas av arbetsmiljöskäl och det är föraren som slutligen avgör om förhållandena medger att uppdraget utförs.

Linjelagda resor till dagverksamhet

Resor för färdtjänstberättigad till daglig verksamhet (insats enligt LSS) har i dagsläget förutbestämda rutter (slinga) som dagligen kör färdtjänstberättigade mellan hemmet och daglig verksamhet, tur och retur. Rutternas färdväg kan vid behov komma att ändras.

Bagage samt hjälpmedel

Två kassar/väskor samt gånghjälpmedel/förskriften rullstol – som ryms i beviljat fordonsslag – får medtas vid resa. En förutsättning är att hjälpmedlet går att förankra på ett trafiksäkert sätt, vilket avgörs av entreprenör/förare. För att få resa sittande i rullstol måste rullstolen vara godkänd till att sitta i under färd.

Återkallelse av tillstånd

Enligt 12 § lag om färdtjänst får ett tillstånd återkallas om förutsättningarna har för-ändrats. Ett tillstånd kan återkallas om villkor för tillståndet inte längre uppfylls, exempelvis om den färdtjänstberättigade har;

- förbättrats i sitt hälsotillstånd
- flyttat från kommunen
- medverkat till att någon annan använt färdtjänstillståndet
- genomfört färdtjänstresor som strider mot begränsningar i tillståndet.
- genomfört färdtjänstresor för besök hos vårdgivare/för vårdgivande behandling
- upprepade gånger avbokat resor sent eller uteblivit.
- ett allvarligt alkohol-/drogmissbruk.
- uppträtt hotfullt/kränkande/skadat transportutföraren.
- uppträtt oaktsamt och bidragit till förstörelse av transportmedel

Alternativt om kollektivtrafiken har blivit mer tillgänglig.

Ett återtagande av tillstånd är alltid ett politiker-/nämndbeslut.

Färdtjänst i en annan kommun Plusjänst

Resor inom annan kommun medges endast för ett begränsat antal enkelresor, max 24, per kalenderår och färdtjänstberättigad.

Samma regler gäller vid resa i annan kommun som vid kommunal färdtjänstresa, det vill säga att färdtjänstillståndet inte omfattar transporter som bekostas av det allmänna eller resor där organisation, företag eller annan betalningsansvarig finns.

Resor inom annan kommun sker mot uppvisande av giltigt intyg alternativt resekuponger vilket ansöks om hos färdtjänsthandläggaren i den egna folkbokföringskommunen.

- Ansökan om intyg/resekuponger måste ske i god tid, minst 21 dagar innan avresa.
- I samband med riksfärdtjänstresa kan, efter särskild prövning, extra kuponger tilldelas för anslutningsresa till/från allmänna kommunikationer, om årets kvot av resekuponger är uttagen.
- Vid avflyttning från kommunen finns möjlighet att erhålla maximalt 8 enkelresor i den nya folkbokföringskommunen med giltighet maximalt en månad efter avflyttning.